COMUNICAT DE PRESĂ

Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” Alba o omagiază pe Elena Pogan, profesoara care a dat glas tulnicului în Munții Apuseni

În urmă cu cincisprezece ani, la 13 decembrie 2010, se stingea din viață profesoara Elena Pogan, cea care, prin înființarea grupului de tulnicărese de la Târsa a promovat Munții Apuseni și județul Alba în toate colțurile lumii. În memoria ei, la Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” Alba poate fi vizionată, începând de astăzi, 12 decembrie 2025, expoziția documentară „Elena Pogan la centenar”, căci anul acesta, la 20 iunie s-au împlinit o sută de ani de la nașterea sa. Expoziția cuprinde fotografii inedite din activitatea tulnicăreselor din Târsa, recuperate de pe diapozitive, pagini din presa vremii și cărți în care au apărut Elena Pogan și prețioasele sale moațe, cu tulnicele lor.

Profesoara Elena Pogan (20 iunie 1925 – 13 decembrie 2010) s-a născut în satul Târsa, comuna Avram Iancu, a absolvit liceul de la Abrud și a făcut studii superioare la Cluj, apoi în refugiu la Sibiu și din nou la Cluj, unde a absolvit Institutul Pedagogic de 3 ani, cu specializare în chimie și biologie. La cererea sa s-a reîntors în comuna natală unde a predat chimie, biologie și muzică, până la vârsta pensionării. În paralel cu activitatea didactică s-a înhămat la prețioasa muncă de salvgardare a tradițiilor și obiceiurilor moțești, coordonând activitatea culturală din cadrul comunei Avram Iancu.

În această calitate, în toamna anului 1960 a înfiinţat şi condus grupul de tulnicărese de la Târsa cunoscut la nivel mondial, primul de acest fel din ţară. Pentru ca lucrurile să fie bine făcute a urmat cursurile Școlii Populare de Artă, secția dirijat, pe care a absolvit-o în

anul 1962. An după an, grupul de tulnicărese de la Târsa a fost o prezență constantă pe scene și o prezență nelipsită de la Târgul de pe Muntele Găina, de la serbările dedicate Crăișorului Munților la Țebea sau Serbările Unirii de la Alba Iulia. La concursurile naționale și internaționale, tulnicăresele au fost mereu premiate pentru originalitate, ținută scenică, harul interpretării, costumul popular și pentru unicitatea instrumentului la care cântau – tulnicul.

Elena Pogan și grupul de tulnicărese au fost prezente pe genericul unor filme artistice și au fost protagonistele unor filme documentare cum ar fi: Tulnicul, Unirea Principatelor, Oameni și fapte, Vârstele omului etc., iar Ion Miclea și poetul Ion Mărgineanu le-au dedicat mai multe pagini de carte.

„Elena Pogan a fost un mănunchi de tricolor şi Deşteaptă-te Române”, iar tulnicăresele din Avram Iancu, conduse de ea „celebre crâmpeie de frumuseţe unică şi tulburătoare, care au devenit o ţară aparte a Doinei şi Dorului din Munţii Apuseni. Pasul făcut de Elena Pogan prin înființarea grupului a dat valoare și dimensiune mondială culturii autohtone și a îmbrăcat Limba Română în note muzicale, pe mari scene ale lumii, printr-un tulnicat nemaiauzit şi nemaivăzut…” spune poetul Ion Mărgineanu. Apreciindu-i meritele în păstrarea și promovarea tradițiilor și obiceiurilor din Munții Apuseni, primăria din comuna Avram Iancu i-a conferit Elenei Pogan titlul de Cetățean de Onoare al comunei.

Informații suplimentare:
Daniela Floroian, bibliotecar
responsabil 12.1 Marketing și PR
E-mail: bjadanielafloroian@yahoo.com